

Хана Марјут
Мартила

РЕЗ!

Премијера данас, у четвртак

Креативни центар

Едуција ТРАНЗИТ

Рез!

Премијера данас, у четвртак

Хана Марјут Мартила

*С финској превела
Драгана Цветановић*

Креативни центар

СПИСАК СЦЕНА

СЦЕНА 1

Мајмунче по имену Тарина усред ноћи саопштава своју велику тајну

СЦЕНА 2

Син породице лузера отворено признаје шта је узрок и разлог проблема. Исти тај момак само што није послао SMS девојци по имену Моза

СЦЕНА 3

Мама, под утицајем узлазног пијанства, буди у осталим члановима породице осећај беса

СЦЕНА 4

Девојчице у другом стању изазивају осећај страха код обичног света. Као и код огорчених одраслих

СЦЕНА 5

Сцене из подрума

СЦЕНА 6

Породица лузера мирно прославља Светоивањску ноћ

СЦЕНА 7

Кандидат за најгорег оца на свету по имену Коља изненада упада у стан породице лузера

СЦЕНА 8

Жирафа по имену Коља обара жене с ногу

СЦЕНА 9

Мама и син из лузерске породице су лавови. Или јагњад?

СЦЕНА 10

Тарина изјављује да је убеђени анархиста и прети да ће све да разјебе својом фаталистичком куглом

СЦЕНА 11

Псића по имену Црнче узимају под заштиту. И мајмунче по имену Тарина узимају под заштиту (У прилогу сценарио о монструму *A Dog in the Bag*)

СЦЕНА 12

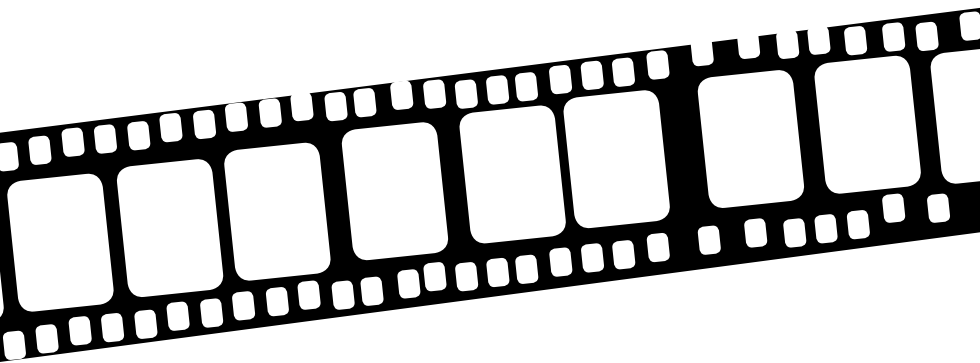
Моза приређује изненађење уз акцију

СЦЕНА 13

И Тарина приређује изненађење уз акцију. Као и најтиши носилац улоге у филму, само не уз акцију. Мада скоро

СЦЕНА 14

Мама улази у собу момка по имену Торстаи. Флешбек, тј. присећања

СЦЕНА 1:

*Мајмунче ѿо имену Тарина усред ноћи
саошшава своју велику ѿајну*

Тарина ме је пробудила тачно у три сата ујутру и рекла да је поново трудна.

Тачно време сам знао из простог разлога што сам случајно, кад ме је Тарина гурнувши пробудила, прво бацио поглед на сат – баш као што то сви људи на свету раде кад их неко пробуди усред ноћи, прво провере колико је сати.

Пошто ми је ноћна лампа покварена, уместо ње користим цепну лампу, и кад сам сноп светлости те цепне лампе усмерио право ка будилнику, казальке су показивале да је тачно три сата.

Такође сам попио мало сока, који увек држим у бокалу на свом ноћном сточићу, зато што сам некако баш ноћу много жедан.

Ја сам обично прилично брз у буђењу.

Нисам уопште један од оних који се споро буде, један од оних какве често можемо да видимо, на пример, у филмовима.

Сат звони и звони, а дотични лик из филма никако да се пробуди.

И онда овај тип у филму, тачније глумац, тражи будилник пипкајући руком по столу, успе напослетку да угаси његову грозну звоњаву, али одмах поново заспи.

Следећи кадар би могао да изгледа, на пример, овако: филмски глумац се вози у некој безобразно светлоплавој буби, рецимо на сахрану, и кад коначно

уђе у цркву, наравно, стропошта се на под уз прасак у таквом стилу да поштовања достојна црква зазвечи и онда све присутне на сахрани буде блам због овог јадног спектакуларног падавичара.

Филмском глумцу је, при том, коса рашчупана, а кравата накривљена, те гледалац добија јасну слику о личности овог филмског лика – да је забораван и непоуздан зато што касни, а поред тога је и неспретњаковић који се спотиче на вратима цркве, али да је ипак хуман лик, јер има светлоплаву бубу и јер је слатка спавалица.

Размишљао сам о томе да бих могао постати филмски редитељ.

Али, у мом филму не би било оваквих типова који се споро буде, или бар не би било светлолавих буба... Али, узмите ипак следеће у обзир: моја највећа жеља да постанем филмски редитељ највероватније је неостварива, али то је нека друга прича.

Оваквих типова који се споро буде има, иначе, и у летњим камповима за децу из породица које су на ивици да постану социјално одбачене, или у летњим кошаркашким камповима за децу из обичних породица, мислим, у скроз нормалном животу. Обично неки тип из кампа забубњи на неком лудом ударачком инструменту и стане да виче *буђење, мали камџери* и онда отприлике стотинак кампера не може никако да се пробуди.

Али, ја нисам, дакле, тип који се споро буди, не, не, не, ја сам, напротив, брз у буђењу, брз као муња.

Мислим да се муњевито брзо будим из тог разлога што никад нисам спавао ни много ни чврсто, јер је ноћни живот наше породице био увек богат догађањима и нарочито брзог темпа, и зато имамо обичај да кажемо – онако у шали – да су сви чланови наше породице ноћни активисти.

И сигурно баш из овога разлога што смо чланови породице ноћних активиста, Тарина је желела да ми саопшти своју тајну управо усред ноћи.

ТАРИНА: Опет сам трудна.

Тарина је то рекла управо овако, савршено лаконски. Онда је села на столицу у облику црвене печурке с белим тачкама и више није ни зуцнула.

Лаконски значи да неко каже нешто кратко и јасно.

Ову реч сам научио од наше породичне саветнице.

Наша породична саветница зове се Лиза и она је, по нашем мишљењу, сјајан лик, осим што уме да буде релативно напорна, јер све време понавља реч *лаконски*.

Моју сада лаконски да закључим да ви нисте у сјању да контролишете ваш свакодневни живот.

Ово може да звучи безразложно лаконски, али не моју да вас љустим да проведете Божић сами код куће.

Баш тако.

Лиза увек говори овако, лаконско ово и лаконско оно, али је иначе пријатељски расположена и бар нас никад не ниподаштава.

Али, ја нисам нимало био пријатељски расположен кад ме је Тарина пробудила и кад ми је рекла да је опет трудна.

Кад сам чуо те њене запањујуће речи (и кад сам бацио поглед на сат, и кад сам гуцнуо мало сока, и кад сам схватио шта ми је Тарина саопштила), желео сам одмах и истог тренутка да знам како ствари стоје, да бих могао да о овој ситуацији створим бар некакву целовиту слику.

Прво сам је питао зар не пије пилуле за контрацепцију, и зар није договор о коришћењу пилула био кристално јасан од онда када је Тарина први пут остала трудна.

И зар се нисмо договорили да поред пилула мора увек и заувек на дохват руке да има и кондоме, и према томе, шта то сад значи да је, као, опет трудна.

Али, Тарина није хтела ни реч да проговори.

Ни једну једину реч, и ово њено немо седење на столицу у облику печурке учинило ме је још мање пријатељски расположеним.

У реду, ако неко сад и у овом тренутку стане да се чуди какав је ово јebene брат који љутито поставља питања о неким тамо усраним практичним стварима – кад је јадна девојка, потпуно јасно, на мукама – могу одмах да кажем, овако на почетку, да је мој најбитнији принцип био да проблем треба решити одмах, у сржи, брзо и систематски, прецизношћу правника, јер ће живот у супротном постати грозно тежак.

Само се брзим реаговањем и предузимањем конкретних решења спречава продубљивање проблема и тиме вероватно уништење самог живота.

Е, тако.

У ствари, опет сам помислио на Лизу, јер је и она мишљења да се при решавању проблема мора одлучно ухватити у коштац с његовом конкретном страном.

Лиза и ја, дакле, не сматрамо да човек у проблемима треба да буде емоционалан, јер превише емоционалности спречава човека да трезвено размишља.

Иста је ствар ако се неко дави.

Тад никаква емотивна прича не помаже, већ се одмах нешто конкретно мора предузети.

Оно шта хоћу да кажем јесте да сумњам да је неком дављенику корисно да стане да размишља како је страшно што му вода заплускује лице, или што чамац тоне, не, не, не, већ овај тип у опасности треба прво да провери да ли има појас за спасавање и како се он исправно навлачи.

Да се ја или Лиза нађемо у опасности од дављења, нема сумње да бисмо већ унапред знали где се налазе појасеви за спасавање, јебига, ова ствар је скроз сигурна, и крај приче.

Такође, Лиза и ја бисмо се унапред упознали с начином навлачења појасева за спасавање. То је потпуно супротно од онога што би урадили типови који би стали да кукају и вриште у олујном мору: *Саг ћемо сви да се удавимо, кажиће брзо да волиће своје ближње или боја*, и онда би они својим емотивним понашањем онемогућили логично размишљање.

Е, тако.

Дакле, као што нисам спавалица која чврсто спава, нисам ни један од оних који, чувши вест да му је сестра трудна, стане да кука: *О, како је то ужасно, дај да ће зајрлим*.

Кад се појави проблем, треба подробно истражити његове узроке.

Дакле, где је ствар зезнута, где је проблем уопште настао.

Шта је узрок и разлог целог проблема.

Зато сам упорно настављао своје испитивање и поставио питање да ли је узрок и разлог ове дотичне трудноће можда то што је Тарина, на пример, заборавила да узме пилуле.

И како је уопште могуће да дође до једног оваквог заборављања пилула.

Безусловни договор је, наиме, био тај да Тарина сваког јутра са свог ноћног сточића узме једну пилулу чим отвори очи. Како је онда могуће да је она сад трудна?

Али, ништа, Тарина само седи на оној шашавој столици у облику печурке и ни једну једину не проговара; чак се и не помера, већ је као неки чудни непокретни и неми споменик.

Једино окреће гранитну куглу, коју је некад давно добила од наше баке и коју увек носи са собом.

Био сам веома збуњен.

Како због овог њеног ћутања налик немом споменику тако и због њеног заборављања пилула.

Прво, Тарина уопште нема особине ћутљивог споменика, већ је по природи псујућа супер урлачица брзих покрета.

Друго, колико сам схватио, требало је да Тарина већ има рутину у узимању ових пилула.

Договорили смо се, наиме, да правило узимања пилула гласи овако: ујутру Тарина не треба ништа да уради нити да помисли док не попије пилулу: ни да доручкује, ни да се умије, ни да пише дневник у коме описује своје снове (што је још једна од Тарининих супер навика), а да и не говоримо о слању SMS-ова некој од њених кретенских другарица, у стилу *добро јуџро, коју маскару ћеш данас да сџавиш*.

Не, не, не, има прво да попије пилулу и да је залије гутљајем сока, који је претходне вечери сипан у чашу која се налази на наткасни крај кревета, и тек после тога сме да започне са својим другим дневним активностима.

А то да, као фора, сока није било на видику и да је Тарина, на пример, заборавила да узме пилулу на путу до кухиње, кад је ишла по чашу сока, не би било никакво објашњење, пошто је пилулу за контрацепцију могуће прогутати и без неких тамо белосветских напитака. Ове пилуле су, наиме, врло мале и површина им је глатка, па их је лако прогутати. Оне су такође обложене финим шећерним преливом, како би биле бољег укуса. Нема, наравно, на њима богзна каквог шећерног прелива – у случају да неко сад помисли да су пилуле слатке као гумене бомбоне које можеш да купиш на киоску – али ипак су бар малкице слатке. Произвођачи пилула су

Рез!

стварно мислили на жене, пошто су узели у обзир и овај шећерни прелив, јер, колико знам, све жене на свету воле слаткише, било да је слатко у облику пилуле за контрацепцију било у облику гумених бомбона.

Тарина сигурно воли све што је слатко, као и наша мама, али тек је наша бака била обожаватељка слаткиша. Она је, на пример, волела бомбоне које се купују на кило, али и чоколаду, дакле, све жене у нашој породици су одувек биле луде за слаткишима.

А шта оно би са кондомима?

И питање кондома ме је веома интересовало.

Кад је Тарина први пут остала трудна, ја сам сматрао да је мој задатак да много водим рачуна о томе да Тарина увек има кондоме надохват руке, а о овоме се у нашој породици отворено разговара. Ово кажем у случају да некоме сад падне на памет скроз динг-донг ступидна идеја да Тарина набавља кондоме некако без знања родитеља, што нема везе с везом.

И наша мама има обичај да ме често пита јесам ли опскрбио Тарину кондомима, и некад би зато и рекла, онако у шали, да је *Торстаи у нашој породици задужен за кондоме*.

Торстаи¹ ми је надимак.

Моје право име је Торсти.

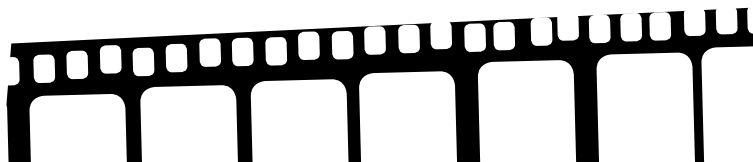
Због тога што се нико и не сећа мог правога имена, које је скроз динг-донг блесаво, и зато што ме сви зову Торстаи, захвалан сам управо, на пример, оном богу коме се моле они дављеници у мору.

Име Торсти су ми дали из тог разлога што се наводно слаже са именом Тарина.

И ајд сад, Тарина и Торстаи, о, благи боже.

Тарина је своје име добила по баки, која се звала Дарјана.

¹ Торстаи – четвртак (прим. прев.).

Дарјана је верзија неког карелског имена, јер је бакина мама била из Карелије, али то је опет нека друга прича.

Имена бакине маме се не сећам, али наша мама се зове Мерит, што је изгледа опет нека карелска фора.

Баш као што сам ја у нашој породици задужен за Таринине кондоме, тако сам задужен и за праће веша, спремање куће, набавку и за татине лекове.

Мама је пак задужена за бригу о новцу и за кување, иако сам већ неко време размишљао да предложим Лизи да ја преузем и бригу о новцу.

Тарина је као задужена за заливање цвећа и за бацање ђубрета, али с обзиром на то да она уопште није практична особа, већ мега супер псујућа урлачица брзих покрета, која је при том убеђени противник свега могућег практичног, заливање цвећа и избацивање ђубрета у нашој породици се врло ретко практикује.

Тата пак нема никакво задужење, сем да се одмара, јер је он много болестан, али и то је опет нека друга прича.

Разлог због којег сам баш ја задужен за Таринине кондоме јесте, логично, тај што сам ја по природи много тачнији од ње.

Ово моје кондомско задужење ми уопште не смета.

Значи, ако сад опет неко добије неку уврнуту идеју да је овај момак кроз уморан само од *шој*, рецимо, осећања блама *шио* мора *сесџри* да *кујује* кондоме, могу одмах у старту да кажем да је мени сасвим свеједно да ли на киоску купујем цигарете, кондоме или гумене бомбоне.

Е, тако.

Да се вратим још једном на метафору дављеника у мору и на Таринину непрактичну природу: сасвим је сигурно да би наша Тарина била најгора емотив-

на урлачица, а не једна од оних што траже појас за спасавање, ни под разно.

Она би, у најгорем случају, почела да виче на оном броду који тоне нешто о судбини, јер је трабуњање о судбини њен омиљени хоби.

Наша Тарина је, наиме, фаталиста.

Фаталиста значи да човек верује да је све оно што се у његовом или њеном животу дешава предодређено.

Сад сам управо помислио на једну ствар, а то је да, ако су све жене у нашој породици луде за слаткиши-ма и ако су сва њихова имена пореклом карелска, онда су све оне сигурно и фаталисте.

Као, судбина ово, судбина оно, и ајмо, јеботе, да се мало почастимо чоколадом.

Да наша Тарина заиста стане да се дави у мору, опет би, сасвим сигурно, ма скроз сигурно, кренула одмах да вришти у побеснелом мору, и то би највероватније викала на тему судбине и фаталиста.

Моја судбина је да умрем овде у морској олуји!

Ово је судбина њредвидела!

Збојом, сви ви који делиите моју судбину!

Ова јебена барка ће свакој часа да се ѡреврне, али нас није брија, ово нам је судбина!

Тако.

Управо тако би она викала.

У реду, има Тарина, наравно, и других особина, али је она, све у свему, поприлично компликован лик.

Наравно да сви људи на свету имају разне особине и да ниједан човек није увек исти, али код наше Тарине ових разних особина има вансеријски превише.

Е, баш се у неким лошим филмовима увек приказује како је неки тип само сензибилан, или је само нека опасна фаца, и на томе се онда заснива цела галерија ликова.

Увек све на исту шему.

Ако неко и помисли како овај момак жешће сесе или макар да има бујну машту – с обзиром на то да је залуђен филмовима, а и иначе је чудака – ја вам ипак одговорно тврдим да је прича коју ћу вам испричати о нашој породици истинита.

Дакле, ако ми неко од вас и даље не верује – највероватније не треба ни да почиње да чита ову књигу.

Има неколико речи које Торстаи више ни под разно не жели да чује. Неке од њих су: *одбачен, лузер, нико и ништа, алкос џејшком*. Капирате?

Да је његов живот филм, он би викнуо: „Рез! Заустави филм!“, и написао би нов сценарио, а овај садашњи, који се претворио у безобразно апсурдну трагикомедију – заборавио би.

ISBN 978-86-7781-716-9

9 788677 817169